

Informilo por Interlingvistoj (IPI)

Numero 50-51, 3-4 2004

Enhavo

1	Humphrey Tonkin – 65-jara.....	1
2	Verkoj en aŭ pri Esperanto kaj interlingvistiko	2
3	Kelkaj elektitaj anglaj titoloj.....	25
4	Biografio.....	26

1 Humphrey Tonkin – 65-jara

La 2-an de decembro 2004 Prof. D-ro Humphrey Tonkin fariĝis 65-jara. Li estas unu el la plej multflankaj kaj influaj personoj de la postmilita lingva komunumo de Esperanto. En la esperantistaro li estas vaste konata ne nur kiel efika organizanto (i.a. prezidinto de TEJO kaj de UEA, gvidanto de internaciaj altkvalitaj sciencaj aranĝoj), sed ankaŭ kiel aktiva interlingvisto kaj esperantologo (verkanto, redaktoro), kiel beletra tradukisto kaj, nelaste, kiel brila oratoro. Al tiuj ĉi kampoj li dediĉis multe da intelekto, energio kaj tempo – evidente kun rimarkindaj sukcesoj.

Malpli konataj estas liaj profesiaj kaj honoroficaj universitaj kaj sociaj karieroj ekster Esperantio, kiuj estas vere imponaj. Al ili i.a. apartenas doktoriĝo en la fama Havard Universitato, du prezidanteco de usonaj altlernejoj (kolegio Potsdam en la Ŝtata Universitato de Novjorko kaj la Universitato de Hartford), honora doktoreco (Univ. de Hartford), prezidanteco resp. estraraneco en diversaj usonaj kaj internaciaj organizaĵoj kaj institucioj.

La bibliografio de la publikigaĵoj de Tonkin estas impona. Lia listo de „selected publications“ (<http://uhaweb.hartford.edu/TONKIN/publications.html>) enhavas pli ol 140 titolojn laŭ la

kategorioj „Libroj pri angla literaturo“, „Aliaj libroj kaj monografioj“ (parte eldonitaj aŭ tradukitaj), „Konferencaj kaj esploraj raportoj“, „Artikoloj kaj studoj pri la angla literaturo“, „Artikoloj kaj studoj pri lingvo kaj komunikado“ (la plej granda sekcio), kaj „Artikoloj pri edukado kaj [aliaj] sociaj problemoj“.

La listo krome mencias 20 revuojn, en kiuj aperis recenzoj kaj notoj. En la menciita listo aperas nur la plej gravaj studoj pri Esperanto, krome pli ol 120 elektitaj paroladoj inter 1988 kaj 2003.

Ĉi-tiun numeron de IPI ni gratule kaj danke dediĉas al la jubileulo.

En la unua parto ni reproduktas la bibliografion pri Esperanto kaj interlingvistiko (redaktofino 2003: <http://uhaweb.hartford.edu/TONKIN/pdfs/verkesp.pdf>). Kaj en la dua parto sekvas lia Vivpriskribo (<http://uhaweb.hartford.edu/TONKIN/vivpriskribo.html>).

La redaktoro

2 Verkoj en aŭ pri Esperanto kaj interlingvistiko de Humphrey Tonkin

[Rimarko de H. Tonkin: Tiu ĉi listo enhavas ĉiujn publikigaĵojn en aŭ pri Esperanto kaj interlingvistiko, kiujn mi sukcese spuris kaj identigis. Versioj de la samaj eldonaĵoj en pliaj lingvoj aperas kiel apartaj eroj; represoj aperas kiel parto de la originala ero, krom se ili estas plurajn jarojn apartaj.]

2003

---(red., postparolo k notoj) *Maskerade. Die Memoiren eines Überlebenskünstlers*, de Tivadar Soros. Frankfurt: Deutsche Verlags-Anstalt, 318pp.(germana traduko de *Maskerado*: sube).

---(trad., enkonduko k notoj) *La vivo de Henriko Kvina*, de William Shakespeare. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 158pp.

---Antaŭparolo. Imre Kertész, *Sensorteco*, trad. István Ertl. Budapest: Trezor. 9-14.

---(red.) UEA en 2002: informado, instruado, utiligado – Estrara Raporto 2002. *Esperanto*, 96:131-142.

---Ĉu resti aŭ ne resti: tiel staras nun la demando. *Esperanto*, 96:130.

---Pri kapitalo kaj evoluigo. *Esperanto*, 96:123.

---Perdo de granda kaj lojala talento. *Esperanto*, 96:103.

---Lingvaj rajtoj kaj respondecoj. *Esperanto*, 96:102. Ankaŭ en *Kongresa libro, 88-a Universala Kongreso de Esperanto, Gotenburgo, 26 julio – 2 aŭgusto 2003*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 36-37.

---Enkonduko al Edward Bellamy, *Rigardante malantaŭen*. San Francisco: Bero.

2002

---(red., postparolo k notoj) *Álarcban. Nácivilág Magyarországon*, de Tivadar Soros. Budapest: Trezor, 270pp. (hungara traduko de *Maskerado*: sube).

---The Role of Literary Language in Esperanto. En Klaus Schubert, red. *Planned Languages: From Concept to Reality*. Brussels: Hogeschool voor Wetenschap en Kunst. [Represo de suba ero]

---Parità linguistica effettiva: un diritto degli Europei. *L'esperanto*, 33/8: 7-11.

---Esperanto en la monda lingvosistemo. *Informilo por Interlingvistoj*. 11/3 (42): 2-8.

---Kelkaj pensoj pri Kalocsay. En Ada Csiszár, red. *Omaĝe al Kálmán Kalocsay: El Abaŭjszantó ĝis la Esperanta Parnaso*. Vol. 8: *El la vivanta klasikulo fariĝis senmorta klasikulo*. Budapest: KAL-ĈI Dokumentaro. 42-43. [represita el *Esperanto* 1976: vidu sube]

---Ni estu dankaj, ke Kalocsay vivis. En Ada Csiszár, red. *Omaĝe al Kálmán Kalocsay: El Abaŭjszantó ĝis la Esperanta Parnaso*. Vol. 8: *El la vivanta klasikulo fariĝis senmorta klasikulo*. Budapest: KAL-ĈI Dokumentaro. 69-73. [Korektita represo de artikolo de 1961: vidu sube]

---*La Espero*: Esperanto-poetoj pri Esperanto. En Roy McCoy, red., *Internacia Kongresa Universitato, Fortalezo, Brazilo 3-10 aŭgusto 2002*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 46-67.

---Shakespeare, l'Italia, la lingua internazionale. *L'esperanto* 33/8: 22-30

---La kultura agado de Universala Esperanto-Asocio. *Esperanto* 95:179-181.

---La Esperanto-kulturo: diverseco en unueco, unueco en diverseco. *Esperanto* 95:178-179.

---Diverseco: ŝanco, ne minaco. *Esperanto* 95:172-173.

---Esperanto ĉe vojkruciĝo. *Esperanto* 95:27,30.

---Venas nun la periodo de disvastigo. Boris Kolker, red. *Vojaĝo en Esperanto-lando*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 247-253. (kongresa parolado, UK Varsovio 1987, represeita el *Esperanto* 80:155-156)

2001

---(red., enkonduko k notoj) *Masquerade: Dancing Around Death in Nazi-Occupied Hungary*, de Tivadar Soros. New York: Arcade Publishing. 275pp. (Usona eldono de *Maskerado*: sube)

---(red.) *Maskarad: Igra v pryatki so smert'yu v natsistskoi Vengrii*, de Tivadar Soros. Moscow: Rudomino. 248pp. (rusa traduko de *Maskerado*: vidu sube)

---(red.) *Maskerado: Nazi Rejimi Altinda Ölümle*, de Tivadar Soros. Istanbul: AçıkDeniz. (turka traduko de *Maskerado*: sube)

---(red.) *Maskerado ĉirkaŭ la morto*, de Tivadar Soros. Dua eldono, kun enkonduko kaj notoj de Humphrey Tonkin. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 318pp.

---Esperantologio eksogena kaj endogena. En Sabine Fiedler k Liu Haitao, red. *Studioj pri interlingvistiko / Studien zur Interlinguistik. Festlibro omaĝe al la 60-jariĝo de Detlev Blanke. Festschrift für Detlev Blanke zum 60. Geburtstag*. Dobřichovice (Praha): Kava-Pech. 307-325.

---De Montevideo al Sofio: Esperanto antaŭ Unesko kaj Unesko antaŭ Esperanto. En Lee Chong-Yeong, red. *Esperanto en la 21-a jarcento*. Seoul: Korea Esperanto-Asocio. 277-301.

---Enkonduko. *Kaoso en Budapeshto* de Nina Langlet, trad. Kalle Kniivilä, red. István Ertl. Varna:Bambu. 5-10.

---De kulturo de dialogo ... ĝis dialogo inter kulturoj. *Esperanto* 94:91.

---Kulturo de dialogo – dialogo inter kulturoj. *Kongresa Libro, 86-a Universala Kongreso de Esperanto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 50-52.

---En la mondo de hejma memsufiĉo. *Esperanto* 94:61.

---Malnovaj strukturoj en novaj fluoj. *Esperanto* 94:21.

---Mortis EPĈ, vivu EPĈ! – aŭ: Vivo kaj morto en nia gazetaro. *Esperanto* 94:24-25,28.

---Maskerado ĉirkaŭ la morto. *Heroldo de Esperanto* 77 (31 dec):3.

---Grava revuo interlingvistika. *L'esperanto* 32/7:15-16.

---Parolado de Humphrey Tonkin pri la kongresa temo. *Zagreba Albumo: Kongresa Kuriero* 3 (23 julio):3

---Raporto pri la kongresa temo. *Zagreba Albumo: Kongresa Kuriero* 6 (28 julio):2-3

2000

---(red., enkonduko k trad.) *Maskerado: Dancing Around Death in Nazi Hungary*, de Tivadar Soros. Edinburgh: Canongate. 275pp.

- Shakespeare interlingvisto. En Reinhard Haupenthal, red. *De A al B: Festlibro por André Albault*. Saarbrücken, Germany: Iltis. 189-208.
- Shakespeare tutmonda. En Michela Lipari, red. *Internacia Kongresa Universitato, Tel Avivo 26 julio – 1a aŭgusto 2000*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 4-24#
- The Role of Literary Language in Esperanto. *Interface: Journal of Applied Linguistics*, 15/1:11-35.
- The Transformation of a Language Community. Recenzartikolo. *Language Problems and Language Planning*, 24:273-278.
- Forĝi vivantan lingvon. *Esperanto* 93:147.
- Internacia kolokvo “Forĝi vivantan lingvon”. *Informilo por Interlingvistoj* 9/3:3-6. (Ankaŭ en *Israela Esperantisto* (okt):14-17.
- Kia kulturo? Kia paco? Kia lingvo? *Esperanto* 93:142-143.
- Laboro grava ... senfina. *Esperanto* 93:72.

1999

- Epifanio*: magio kaj geometrio. En Vilmos Benczik, red. *Lingva arto*. Rotterdam: UEA. 185-192.
- Enkonduko. Teodoro Schwartz (Tivadar Soros), *Modernaj Robinzonoj: En la Siberia Praarbaro*. 2-a eld. Berkeley: Bero. i-ix.
- Kio estas lingvoplanado? En Detlev Blanke, Roy McCoy, k Osmo Buller, red. *Por aktiva lingvopolitiko*. Rotterdam: UEA. 9-14.
- Kiam venos verko ĉirkaŭbraka? *Esperanto* 92:212.
- Shakespeare en hamburgaĵa skatolo. *Esperanto* 92:162-163.
- Recenzo de Brunon Synak k Tomas Wicherkiewicz, *Language Minorities and Minority Languages in the Changing Europe* (Gdańsk: Uniwersytet Gdańsk, 1997). *Esperanto* 92:93.
- Recenzo de Sabira Ståhlberg, *Durankulak* (Varna: Bambu, 1998). *Esperanto* 92:73.

1998

- Defioj de ekologia lingvopolitiko. En Mark Fettes k Suzanne Bolduc, red. *Al lingva demokratio/ Towards Linguistic Democracy / Vers la démocratie linguistique*. Proceedings of the Nitobe Symposium of International Organizations, Prague, 20-23 July 1996. Rotterdam: UEA. 159-162.

---Ĉu asocio, movado, komunumo, civito? *Esperanto* 91:158-159. (Represita en *Heroldo de Esperanto* 74 (10 sep):4).

---Rimarkoj de Humphrey Tonkin nome de la Universala Esperanto-Asocio okaze de la funebra kunveno por d-ro Julius Manson, Novjorko, 29 nov. 1998. *Novjorka Prismo* 79:3

1997

---Planned Language and *LPLP*. En Humphrey Tonkin, red. *Esperanto, Interlinguistics, and Planned Language*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 5. Lanham MD: University Press of America. ix-xv.

---(red.) *Esperanto, Interlinguistics, and Planned Language*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 5. Lanham MD: University Press of America. 232pp.

---La kazo de Bonaero: loknomoj kaj Akademianoj. *Boletín*, 329: 26-30.

---Disvastigi, utiligi, konsciigi. *Esperanto* 90:22-23.

---Strategio por UEA: niaj celoj. *Esperanto* 90:2-3.

---Kion instruas 5000 bibliografieroj? *Esperanto* 90:10-11.

---Locating Studies in Esperanto and Interlinguistics. *Esperanto sub la Suda Kruco*. 5/25:4. (Represita en *Esperanto Teacher*, 182 (Feb):16)

1996

---Language Equality at the United Nations: An Achievable Dream. En Kurt E. Müller, red. *Language Status in the Post-Cold War Era*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems, 4. Lanham MD: University Press of America. 141-148.

---Enkonduko. Umberto Eco, *La serchado de la perfekta lingvo*. Pisa, Italy: Edistudio. 5-10.

---Toward a History of Esperanto. En Jesse Levitt, Leonard R. N. Ashley, k Kenneth H. Rogers, red. *Constructed Languages and Language Construction*. East Rockaway NY: Cummings and Hathaway. 55-65.

---*Esperanto Studies: An Overview*. Esperanto Documents 43A. Rotterdam: Universal Esperanto Association. 16pp.(with Mark Fettes).

1995

---Alternativoj por la lingvoservoj de UN. *Esperanto* 88:127.

---Sen la Ĉe-oj la Kaloĉaj-oj estus poetoj sen popolo. Katalin Smidéliusz, *Memorlibro omaĝe al Andreo Cseh*. Szombathely: La redaktoro. 105.

1994

---La estiĝo de la Esperanto-socio. En Hans Michael Maitzen, Herbert Mayer, Zlatko Tisljar, red. *Aktoj: Internacia Scienca Simpozio Esperanto 100-Jara*. Vieno: Pro Esperanto, Maribor: Interkulturo. 95-104.

---Strateg-io – ĉu ne en sak-stratego? *Eventoj* 52 (apr [2]):1-3 (represita el *Kromkancerkliniko* 10, 1993).

---Pli da atento en Novjorko. *Esperanto* 87:44-45.

---In defence of Esperanto. *Times Literary Supplement* (25 Feb):15. (Letero al la redakcio)

---Kial ĝuste Esperanto. *Varsovia Vento* 11 (jan-feb):6

1993

---Ĉu nur kultivi nian ĝardenon? La estonteco de la Esperanto-movado. *Esperanto USA* 3:7-9. (Represita en *Esperanto* 87 (1994):22-23; *Eventoj* 48 (feb 1994 [2]):1; *Heroldo de Esperanto*, 70 (20 jan 1994):1-3; *Suplemento al La Kancerkliniko*, 68 (okt-dec 1993):8-10; *L'esperanto* 9 (1993):24-27).

---Ni memoras Betty Manson. *Novjorka Prismo* 26 (sep):4. (en la angla)

---Esperanto Poetry. En Alex Preminger and T.V.F.Brogan, red. *The New Princeton Encyclopedia of Poetry and Poetics*. Princeton: Princeton University Press. 381-382.

---(red. k trad.) *Esperanto: Language, Literature, and Community*, de Pierre Janton. Albany: State University of New York Press. 156 pp. (trad. kun Jane Edwards k Karen Johnson-Weiner). (Tiu ĉi eldono estis ankaŭ tradukita en la italan kiel *Esperanto: Lingua, letteratura, movimento*. Milano, 1996.)

---La unua (intervjuo kun Andrei Kolganov). *Kontakto* 137-138:2-3.

---Unikaj universitatoj en Usono. *Esperanto* 86:163.

---Stafetoj kaj reguloj: omaĝe al Juan Régulo Perez. *Esperanto* 86:65.

---1993. Cirkulera letero de Humphrey Tonkin, 31 aŭgusto 1993. Letero de Humphrey Tonkin al Renato Corsetti, 3 septembro 1993. *Suplemento al La Kancerkliniko* 68 (okt-dec):19-21.

1992

---Esperanto in Eastern Europe: An Insurmountable Opportunity? En Kurt E. Müller, red.

Language as Barrier and Bridge. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 3. Lanham, MD: University Press of America. 59-65.

---Esperanto Studies: An Overview. En Ian M. Richmond, red. *Aspects of Internationalism: Language and Culture*. Lanham, MD: University Press of America. 9-20.

---Esperanto en nova monda ordo. *Esperanto* 85:147-149. (represita en *Monda Forumo* 4:43-44)

1991

---Esperanto Reforms. *Language International* 3/3:28.

1990

---World Communication: The Role of Esperanto. *Geolinguistics*, 16:75-84.

---Fondumo Zamenhof: Ĉu la nova Pollando voĉdonos por Zamenhof? Raporto el la naskiĝurbo. *Esperanto* 83:127-128.

---Parolado ĉe la Nederlanda Esperanto-Kongreso. *Fenomeno* 22/3:8-10.

---Letero al la redakcio. *Language International* 2/5:3

1989

---La idealo de Zamenhof eniris la politikajn ĉeffluojn. *Esperanto* 82:142-143.

---Recenzo de Albert Goodheir, *Enlumiĝo* (Glasgow: Kardo, 1987). *World Literature Today* 63.

---Enkonduko al la dua eldono. Ihara Saikalu, *Kvin virinoj de amoro*, tr. Miyamoto Masao (Tokio: Libroteko Tokio) 5.

1988

---Enkonduko. Alan Towsey, red. *La aŭstralia antologio*. Pizo: Edistudio, 5-6.

---[Nekrologo por Ivo Lapenna]. *Esperanto* 81:21.

---Oni ne povas aliri la lingvan problemon en izolo. *Esperanto* 81:9-10.

---1988 daŭrigu la atingojn de elstara 1987 (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 81:1.

- Konferenco pri lingvo en religio. *Evangeliaj Kajeroj* 4:75-76 (kun Dan Nicholas).
- Recenzo de Andrew Large, *The Artificial Language Movement* (Oxford: Basil Blackwell, 1985. *Language in Society* 17:282-287.
- Solena inaŭguro: dua sesio – parolado de la prezidanto de Universala Esperanto-Asocio. Mark Fettes, red., *Jubileo: jarcento de Esperanto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 77-79.
- Bjalistoko. *Kongresa libro, 73-a Universala Kongreso de Esperanto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 61-62.
- 100 Jahre Esperanto. *Language Problems and Language Planning* 12:44-51.
- Extrait d'une lettre au membres de la Société Zamenhof. *L'esperanto en marche* 9-10:2.
- La solenaĵo en la Reĝa Kastelo. *Pola Esperantisto* 9:10-11. (Enhavas paroladon de HT)
- Antaŭparolo. Erasmo de Roterdamo, *Laŭdo de l'stulteco*, tr. Gerrit Berveling. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 5-6.
- Enkonduko. William Auld, *La fenomeno Esperanto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 7-8.

1987

- Ideoj, kiuj restas freŝaj. *Kongresa libro, 72-a Universala Kongreso de Esperanto, Varsovio*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 16-22.
- One Hundred Years of Esperanto: A Survey. *Language Problems and Language Planning*, 12:264-282. Represita en Tonkin, red. *Esperanto, Interlinguistics, and Planned Language*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems 5. Lanham MD: University Press of America, 1997. 71-92.
- Esperanto kaj la angla lingvo: Du lingvoj kun diversaj celoj. En Umeda Yosimi, red. *Socilingvistikaj aspektoj de la internacia lingvo*. Tokyo: Japan Esperanto-Instituto. 117-122.
- Esperanto: kulturo, lingvo, historio. *Serta gratulatoria in honorem Juan Régulo, II: Esperantismo*. La Laguna: Universidad de la Laguna. 731-735.
- Enkonduko. *Serta gratulatoria in honorem Juan Régulo, II: Esperantismo*. La Laguna: Universidad de la Laguna. 15-18.
- Mesaĝo al la 47-a Hispana Kongreso de Esperanto, Madrido. *Boletín*, 39 (281): 3-4.
- Pensoj fine de jubileo. *El Popola Ĉinio*, 12 (351).
- Rimarkinda simpozio montras la vojon. *Esperanto* 80:211-212.

- Venas nun la periodo de disvastigo (kongresa parolado). *Esperanto* 80:155-156.
- Festrede von H.Tonkin. *Esperanto en Bavario* 11/4:5-9. (Dulingva teksto de kongresa parolado en la Universala Kongreso, Varsovio)
- Viene ora il tempo della diffusione: Discorso del presidente dell'Associazione Esperantista Universale al 72 Congresso di Esperanto a Varsavia. *Notiziario esperantista* 18/1:9-11. (Itala traduko)
- Tri celoj por komenci la duan jarcenton. *Esperanto* 80:122.
- Ni interligu la manojn por jubilea kunlaboro (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 80:1. (Tradukita en *Folho do Cacau* [Itabuna, Brazilo], 6 mar, p.3)
- La porvivaj ecoj de la internacia lingvo Esperanto. En Wolfgang Gunther, *Antaŭ la nova jarmilo – ideoj por la vivo el mondo minacata*. Paderborn: Esperanto-Centro Paderborn. 294-296.
- (trad.) Wallace Stevens: *La dom' trankvilis kaj la mond' ripozis*. *Fonto* 7/74:7. (Poezia traduko)
- Writing of Esperanto. *Frequent Flyer* aŭg, 95. (Letero al la redaktoro)
- Editorial / redakcia artikolo. *Language Problems and Language Planning*. 11:261-263.
- Enkonduko. Federico García Lorca, *Sanga nupto kaj La domo de Bernarda Alba*. Madrid: Madrida Esperanto-Liceo. 11-12.
- Ivo Lapenna forpasis. *Norvega Esperantisto* 54/5-6:11.
- Oomoto tre bele kunligas la naciecon kun la internacieco de sia movado. *Oomoto* 426:14.
- Az esperantó nemzetközi njelv jövője. *Opus Nigrum* 1:5-15. (traduko de “The Future of the International Language Esperanto”)
- Kazo de konvena forgesemo. *Sennaciulo* (feb):14.
- The International Language Esperanto 1887-1987: Towards the Second Century*. *Esperanto Documents* 39-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

1986

- Esperanto – tutmonda fenomeno. *El Popola Ĉinio*, 11 (338):6-8.
- Technology and the Language Barrier. En François Lo Jacomo, red. *Plurilinguisme et communication*. Rapport du séminaire organisé à l'UNESCO. Paris: Société d'études linguistiques et anthropologiques de France (SELAF). 21-27

---(red.) *The Idea of a Universal Language*. Report of the Fourth Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 133pp. (kun Karen Johnson-Weiner).

---Esperanto: A Review of Its Present Situation. En Humphrey Tonkin k Karen Johnson-Weiner, red. *The Idea of a Universal Language*. Report of the Fourth Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 133pp.

---Paco estas pli ol manko de milito. *Esperanto* 79:146-147.

---Interkompreniĝo, paco, evoluo: Inaŭgura parolado de la 71-a UK en Pekino. *Heroldo de Esperanto* 62 (10 okt):1.

---Di-ego aŭ di-eto? *Literatura Foiro* 17/97:23.

---UN-organizaĵoj: Ne gravas nur la Ĝenerala Asembleo. *Monato* 7/3:8-9.

---UN kritikata. *Monato* 7/4:8.

---Esperanto kaj la angla lingvo: du lingvoj kun diversaj celoj. *Revuo Orienta* 67:347 (resumo).

---Kiel kaj kial mi esperantistiĝis. *Saksa Kuriero* 12/1:3.

---Antaŭparolo. Adam Mickiewicz, *Sinjoro Tadeo*, tr. Antoni Grabowski, tria eld., Varsovio.

1985

---De *Trigroŝa opero* al *Trigroŝa romano* [From *Threepenny Opera* to *Threepenny Novel*]. *Literatura Foiro* (Italy), 16 (dec.):9-16.

---La rolo de instruado en la Esperanto-movado. *Internacia Pedagogia Revuo*, 15:53-63.

---Language Planning, Planned Languages and International Organizations. En Humphrey Tonkin k Karen Johnson-Weiner, red. *Language Planning at the International Level*, Report of the Third Annual Conference of the Center for Research and Documentation on World Language Problems. New York: The Center. 75-82.

---Saniga politikaĵo. *Monato* 6/3:4.

---Diktaturo Unesko? *Monato* 6/9:6.

---La internacia lingvo kaj Unuiĝintaj Nacioj. *Bulgara Esperantisto*, 54/12:3-4.

---Esperanto and the United Nations. *ELNA Newsletter*, Nov-Dec., 8.

---La tempoj grandas kaj la homoj etas. *Heroldo de Esperanto* 61 (7 okt):1,3. (Represeita en *Hungara Vivo* 5 (1985):166-167 kiel La mondo dividi kun ni tiun miraklon)

---Recenzo de Spomenka Štimec, *Ombro sur interna pejzaĝo* (Pisa: Edistudio, 1984). *World Literature Today* 59:305.

1984

---A Right to International Communication? En George Gerbner and Marsha Siefert, red. *World Communications: A Handbook*. New York and London: Longman. 69-79.

---La littérature espérantiste et ses origines culturelles. En *Actes: Journée d'étude sur l'espéranto*. Saint-Denis: Institut de linguistique appliquée et didactique des langues de l'Université de Paris VIII-Vincennes à Saint-Denis. 101-106.

---Enkonduko. Chun-chan Yeh, *Montara vilaĝo*, trad. William Auld. Pekino: Ĉina Esperanto- Eldonejo. i-ii.

---(red. k tr.) *Social and Linguistic Aspects of Modern Communication: Report of the 68th World Congress of Esperanto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 82pp.

---Without Linguistic Understanding, the Machines Are Powerless. Humphrey Tonkin, red. *Social and Linguistic Aspects of Modern Communication: Report of the 68th World Congress of Esperanto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---(red.) *Monda Komunika Jaro: sociaj kaj lingvaj aspektoj*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---Sen lingva interkompreniĝo la maŝinaro estas senpova. Humphrey Tonkin, red. *Monda Komunika Jaro: sociaj kaj lingvaj aspektoj*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 10-11.

---La Universitato por Paco. *Esperanto* 77:190.

---La Universitato de Unuiĝintaj Nacioj. *Esperanto* 77:130.

---Kial nacilingvja paroladoj? *Esperanto* 77:110.

---Unesko travivos la nunan krizon. *Esperanto* 77:81-82.

---Editorial. *Language Problems and Language Planning*. 8:279-280. (Esperanta traduko en *LPLP* 9 (1985):1-2)

---Denove pri Sudafriko. *Sennaciulo* (nov):97.

---*Espéranto et traduction littéraire*. Documents sur l'Espéranto 16-F. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 40pp. (kun Thomas Hoeksema)

---Recenzo de Éva Tófalvi k Oldřich Kníchal, *Kiuj semas plorante* (Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 1984). *World Literature Today* 58:646.

1983

---Language and International Communication. En Desmond Fisher k L.S.Harms, red. *The Right to Communicate: A New Human Right*. Dublin: Boole Press. 185-195.

---UEA-oficejo ĉe UN bezonas nian helpon. *Boletín*, 21 (258): 18.

---Sen lingva interkompreniĝo la maŝinaro estas senpova. *Esperanto* 76:146-147.

1982

---*Esperanto and Literary Translation*. Esperanto Documents 29-A. Rotterdam: Universal Esperanto Association. 36pp. (kun Thomas Hoeksema).

---*Esperanto in the Service of the United Nations*. Esperanto Documents 27-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 18pp.

---La parolado de prof. Tonkin en UN. *Bulgara Esperantisto*. 51/8-9:6.

---La idealismo kaj la obstino. *Esperanto* 75:147.

---Evoluo de la substrukturoj de komunikado. *Esperanto* 75:61-62.

---Ĉu ni mistraktas niajn gvidantojn? Taglibro el Kongreso (1). *Heroldo de Esperanto* 58 (20 nov):1,3.

---Ĉu ni mistraktas niajn gvidantojn? Taglibro el Kongreso (2). *Heroldo de Esperanto* 58 (10 dec):1,3.

---Language problems and the Final Act. Rüdiger k Vilma Eichholz, red. *Esperanto in the Modern World*. Bailieboro, Ont.: Esperanto Press. 195-207. (Represo de Esperanto Documents 11-A(1977))

---The Use of the International Language Esperanto as a Partial Solution to Language Problems in International Nongovernmental Organizations: Some Recommendations. Rüdiger k Vilma Eichholz, red. *Esperanto in the Modern World*. Bailieboro, Ont.: Esperanto Press. 265-281. (Represo de Esperanto Documents 16-A (1979))

1981

---Enkonduko. *La Sonetoj de Shakespeare*, trad. William Auld. Pizo: Edistudio, 5-7.

---Generaciaj aspektoj de la Esperanto-movado. *Esperanto* 74:165-166. (Represita en Heroldo de Esperanto, 30 okt 1982)

1980

---La epoca del Esperanto. *Arinco Aragua* (Maracay, Venezuelo), 3/13 (marto):7. (Ankaŭ en *Ultima Hora* (Maracay, Venezuelo), 15 mar, sub titolo La Década del Esperanto)

---Intereso pri Esperanto animas novajn kontinentojn (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 73:1. [Reaperis en *Boletín, Lumo, Der Esperantist* kaj aliloke]

---Sukceso en Barcelono estis pli granda. *Esperanto* 73:23.

---Recenzo de Mauro Nervi, *La turoj de la ĉefurbo* (Manchester: Esperantaj Kajeroj, 1978). *World Literature Today* 54:154.

---Recenzo de Miyamoto Masao k Uejama Masao, red. *Japana variacio* (Kyoto: L'Omnibuso, 1978) 54:154-155.

1979

---Equalizing Language. *Journal of Communication*, 29:124-33.

---*The Future of Modern Languages in English-Speaking Countries*. Esperanto Documents 18-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. (Represo de artikolo en *ADFL Bulletin* 1977) (kun Grahame Leon-Smith)

---*Translation in International Organizations*. Esperanto Documents 20-A. Rotterdam: Universal Esperanto Association. 32pp. (kun Claude Piron).

---*Language and International Communication: The Right to Communicate*. Esperanto Documents 15-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 12pp.

---*Langage et communication: le droit à la communication*. Documents sur l'espéranto 4-F. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 12pp.

---*The Use of the International Language Esperanto as a Partial Solution to Language Problems in International Nongovernmental Organizations: Some Recommendations*. Esperanto Documents 16-A. 10pp.

---*La uzado de la Internacia Lingvo Esperanto kiel parta solvo de la lingvoproblemoj en internaciaj neregistaraj organizoj: kelkaj rekomendoj*. Esperanto-Dokumentoj 12-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---(red.) *Langue et droit à la communication*. Documents sur l'espéranto 6-F. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. (kun Renato Corsetti k Probal Daŝgupto)

---Real Character and Lunatic Language: Language Planning in the Seventeenth and Eighteenth Centuries. *Language Problems and Language Planning*, 3:76-85.

---Kelkaj ĝeneralaj konsideroj pri la Statuto. *Esperanto* 72:64-65.

---Mi retiriĝos por resti. *Esperanto* 72:165-170.

---Por nova lingva ordo (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 72:1.

---Parolado de la prezidanto de Universala Esperanto-Asocio, d-ro Humphrey Tonkin, en la inaŭguro de la 38-a Kongreso de IKUE (Luksemburgo 8.8.1979). *Espero Katolika* 9:142-145.

---Rilatoj de UEA kun UN kaj Unesko. *Heroldo de Esperanto* 55 (25 okt):1 (el kongresparolado, Universala Kongreso, Lucerno).

---Antaŭparolo. *Jarlibro 1979*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 4-5.

1978

---Enkonduko. Italo Chiussi, *Je la flanko de la profeto*. Antverpeno: TK. 7-8.

---Enkonduko. Henrik Ibsen, *Brand*. Antverpeno – La Laguna: TK-Stafeto. 7-10.

---Pro neŝanĝemo ni riskas stagnon. *Esperanto* 71:209-212.

---Ĝeneraligi la jamajn atingojn (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 71:21. (Represita en *Svisa Esperanto-Revuo* 75:5-6)

---Aparta karaktero por la ĉi-jaraj Zamenhof-festoj. *Esperanto* 71:169.

---Ni estu senpaciencaj! *Esperanto* 71:155-159.

---Bonvenigaj vortoj de la prezidanto. *Heroldo de Esperanto* 54 (1 sep):1 (Universala Kongreso de Esperanto, Varno, Bulgario).

---Antaŭparolo. *Jarlibro 1978*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 4-6.

---Nuna stato kaj denuna perspektivo de la Esperanto-movado. *Revuo Orienta* 59:312-314,345-347.

---Preface. Ilona Gál, *Esperanto and Older People*. Esperanto Documents 14-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---(red.) *Language and the Right to Communicate*. Esperanto Documents 13-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 40pp. (kun Renato Corsetti k Probal Dasgupta)

---(red.) *La lingvo kaj la rajto je komunikado*. Esperanto-Dokumentoj 11-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 46pp. (kun Renato Corsetti k Probal Dasgupta)

---Recenzo de John Francis, *La granda kaldrono* (Antwerp / La Laguna: TK/Stafeto, 1978). *World Literature Today* 52:676-677.

---Recenzo de Ferenc Szilágyi *Koko krias jam!* (Budapest: Hungara Esperanto-Asocio, 1976). *World Literature Today* 52:158-159.

---Recenzo de Miyamoto Masao, *Naskitaj sur la ruino: Okinavo* (Osaka: Pirato, 1976). *World Literature Today* 52:158.

---Recenzo de Raymond Schwartcz, *Kiel akvo de l' rivero* (Dua eld., 2 vol., Aabyhøj, Danlando: Dansk Esperanto, 1977). *World Literature Today* 52:506-507.

---(Konversacio inter Katuhiko Tanaka, Humphrey Tonkin k Ulrich Lins). *World of Translation* 12:63-77.

1977

---Enkonduko. Ilona Gál, *Esperanto kaj la pliaĝuloj*. Esperanto-Dokumentoj 9-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 3.

---*Esperanto and International Language Problems: A Research Bibliography*. Washington: Esperantic Studies Foundation. 4th ed. iii + 45pp. (1-a eld. 1967; 2-a eld. 1969; 3-a eld. 1972).

---Esperanto kiel objekto de universitata instruado kaj scienca esploro. *Esperantologiaj Kajeroj* (Universitato Eötvös Lóránd, Budapeŝto), 2:221-38.

---Esperanto trovis sian strategion: Parolado de la prezidanto de UEA en la Solena Malfermo de la 62-a UK. *Esperanto* 70:148-150.

---Ĉu antaŭ la decida jardeko? (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 70:1-2.

---Estas grave, ke la naciaj lingvoj ekzistu kaj prosperu. *Heroldo de Esperanto* 53 (1 okt):2 (parto de parolado en Paderborn).

---Enkonduko. Vilmos Benczik, red. *25 jaroj: antologio de la Belartaj Konkursoj*. Budapeŝto: Hungara Esperanto-Asocio. 5-6.

---La rajto je komunikado. *Kongresa Libro, 62-a Universala Kongreso de Esperanto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 22-24.

---*Esperanto and the Universal Esperanto Association*. Esperanto Documents 12-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 7pp.

---*Language problems and the Final Act*. Esperanto Documents 11-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---*Lingvaj problemoj kaj la Fina Akto*. Esperanto-Dokumentoj 7-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---Foreword. Tyburcjusz Tyblewski, *International Travel by Speakers of Esperanto*, Esperanto Documents 9-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 1-2.

---Antaŭparolo. Tyburcjusz Tyblewski, *Internacia turismo de la parolantoj de Esperanto*, Esperanto-Dokumentoj 6-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 1-2.

---Antaŭparolo. Claude Piron, *Esperanto, ĉu eŭropa aŭazia lingvo?* Esperanto-Dokumentoj 10-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---Linguistic Equality. *Wall Street Journal* (July 18):13. (Letero al la redakcio)

---Recenzo de Sándor Szathmári, *Kazohinia*, tr. Inez Kemenes (Budapest: Corvina, 1975). *World Literature Today* 51:140-141.

---Recenzo de Marjorie Boulton k William Auld, *Rimleteroj* (Manchester: Esperantaj Kajeroj, 1976). *World Literature Today* 51:485-486.

---Recenzo de Daphne Lister, *Ĝis nun: poemoj originalaj* (Manchester: Esperantaj Kajeroj, 1976). *World Literature Today* 51:486.

1976

---*Reĝo Lear* kaj la universaleco de Shakespeare. *Hungara Vivo*, 15:14-15; 16:22-25.

---*An Introduction to Esperanto Studies*. Esperanto Documents 6-A. Rotterdam: Universal Esperanto Association. 12pp.

---*Enkonduko al Esperanto-studoj*. Esperanto-Dokumentoj 4-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 15pp. (trad. Ian Jackson)

---*Esperanto on the Air: A Half-Century of Broadcasting in the International Language, 1922-75*. Esperanto Documents 7-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 10pp.

---*Esperanto tra la etero: Duonjarcento da radio-disaŭdigo per la Internacia Lingvon 1922-75*. Esperanto-Dokumentoj 3-E. 8pp. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---Bibliographical Note. William Auld, *The Development of Poetic Language in Esperanto*. Esperanto Documents 4-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio.

---*Amikeco trans limoj: La Semajno de Internacia Amikeco*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 1. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 4pp.

---*La Konferenco pri Sekureco kaj Kunlaboro en Eŭropo*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 2. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 8pp.

---*Rekomendita terminaro Esperanto-angla por tradukantoj de Esperanto-Dokumentoj*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 3. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 15pp. (kun Victor Sadler)

---*Financa evoluigo: Manlibro pri la financa programo de la Esperanto-movado*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 4. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 64pp.

---(red.) *Argumentado por Esperanto: kelkaj dokumentoj pri Esperanto-informado*. Konsilaroj pri Esperanto-Agado 5. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 4pp.

- Recenzo de Kjell Walraamoen k Lina Gabrielli, *Ni devas vivi* (La Laguna: Régulo, 1974). *Books Abroad*, 50: 453.
- Recenzo de Ivo Lapenna, Ulrich Lins k Tazio Carlevaro, *Esperanto en perspektivo* (Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio, 1974). *Books Abroad*, 50:453.
- Trarompi la fermitan cirkon. *Eĥo* 48:33-36.
- Ne nur pri pretendoj, sed ankaŭ pri sukcesoj. *Esperanto* 69:142-145.
- Plivastigi la agadon. *Esperanto* 69:97.
- La Financa Programo – kio ĝi estas kaj kion ĝi celas. *Esperanto* 69:98-100.
- Agadkampoj por la Financa Programo. *Esperanto* 69:101-102.
- Kialoj kaj tialoj: Demandoj kaj respondoj pri la Financa Programo. *Esperanto* 69:103-105.
- Szerdahelyi malpravas. *Esperanto* 69:90.
- Ĉu Rotterdam estas la ĝusta urbo? *Esperanto* 69:85.
- Signifa nova iniciato. *Esperanto* 69:81-83.
- Ni estu dankaj, ke Kalocsay vivis. *Esperanto* 69:42-43. (Parolado ĉe la Londona Esperanto-Klubo, 5 mar 1976)
- Pri kuraĝo. *Israela Esperantisto* (jan):4-7.
- Salutmesaĝo de la prezidanto de UEA. *Kontakto* 50:3-4.
- Kunlabori kun ĉiuj por la komuna bono (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 69:1-2. (Represita en *La Espero* 1:5; *Hungara Vivo* 15:27; *Informa Bulteno (Liga Argentina de Esperanto)* 2:1-3; *Kvakera Esperantisto* (vintro 1975-76):12-16; *Norvega Esperantisto* 43/1: 1,7-8; *Pilo-Press* 2 jan 1976:1-2)
- Impresoj pri Finnlando. *Informa Bulteno* (de Esperanto-societo en Turku) 14/106:4.
- Esperanto og Kommunisme. *Politiken* 10 junio 1976. p.4.
- Nia intervjuo: JEL povas aparte bone kunlabori kun UEA. *Voĉo* 4/3:7-10.

1975

- Poetry in Esperanto: Is an International Literary Culture Possible? *Proceedings of the Sixth Congress of the International Comparative Literature Association*. Stuttgart: Bieber. 503-7.

---Recenzo de Baldur Ragnarsson, *Esploroj* (La Laguna: Régulo, 1973). *Books Abroad*, 49: 173.

---Helsinki kaj la Movado. *Esperanto* 68:161-163.

---Recenzo de Albert Goodheir, *Merlo sur menhiro* (Kardo, 1974). *Esperanto* 68:71.

---Membrokategorio por la mecenatoj de la movado. *Esperanto* 68:21.

---La graveco de la idealo postulas plenan harmonion (Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA). *Esperanto* 68:22-23.

---A Declaration for All. *Pennsylvania Gazette*. 73/8:36-38. (Esperanto-traduko de la Usona Deklaro de Sendependeco)

---A Declaration for All. Esperanto League for North America. (Esperanto-traduko de la Usona Deklaro de Sendependeco, represita el *Pennsylvania Gazette*)

---Intervjuo kun Humphrey Tonkin (el Pola Radio). *Eŭropa Esperanto-Revuo* 1/7:4.

---La laborista movado kaj la progresigo de Esperanto. *SLEA-Informilo* 5 (dec):6-8.

---Antaŭparolo. *Jarlibro 1975*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 3.

---La Esperanto-movado en 1975: Novjara mesaĝo al la japanaj esperantistoj. *Nova Vojo* 129 (feb):1-3. (Ankaŭ en *Revuo Orienta* 56:141-143.

---Novjara mesaĝo de la prezidanto de UEA. *Pilo-Press* 6 jan: 1-2.

---Unesco and the UEA: *The Contribution of the Universal Esperanto Association to the Work of Unesco, 1954-1974*. Esperanto Documents 1-A. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 8pp.

---Unesko kaj UEA: *La kontribuo de Universala Esperanto-Asocio al la laboro de Unesko, 1954-1974*. Esperanto-Dokumentoj 1-E. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 9pp.

1974

---Esperanto. *Encyclopedia Americana*. 1974 Edition.

---Prioritataj taskoj de la Movado. *Esperanto* 67:201-202.

---Kun estimo kaj sincera danko. *Esperanto* 67:143.

---Marjorie Boulton. *Esperanto* 67:50-51. (Artikolo por estonta *Enciklopedio de Esperanto*)

---Antaŭparolo. *Jarlibro 1974*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 3-4.

---Vortoj de la prezidanto de UEA. *Novaĵoj / Nouvelles / News*. 36:2-3.

---Vortoj de Humphrey Tonkin. *Pilo-Press* 34:3 (ĉe la 30-a Internacia Junulara Kongreso, Münster).

1973

---Opinioj pri la nova laborplano. *Heroldo de Esperanto*, 49 (2 apr):3

---1973. Kalmanaj metiistoj el Ateno. *Literatura Foiro* 4 (feb-apr):9-12.

1972

---(red.) A.A.Milne, *Winnie-la-Pu*, trad. Ivy Kellerman Reed k Ralph A. Lewin. New York: E.P.Dutton. 164pp.

---*Kiel organizi internacian junularan kongreson (kaj aliajn renkontiĝojn)*. Tyresö. 40pp. (kun Ulla Luin)

1971

---Juneco. *Esperanto* 1971:81.

---Sed nun ne trinku plu glaseton... *Kial Ne?* 50:1-2.

---Junularo kaj kulturo. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 19 (feb). (Represita en *La Suda Stelo* 3/1971:14, *Kial Ne?* 50:7-10.

---Pensoj pri lingvo kaj kulturo. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 20 (apr). (Represita en *Heroldo de Esperanto* 10 julio 1971:3, *Pola Esperantisto* nov-dec 1971:11)

---Kome prijeti mladi. *Spektar* (Sarajevo), 12 majo, p.15.

1970

---Parolado ... Inaŭguro de la 26-a Internacia Junulara Kongreso. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 17 (okt). (Ĉerpita en *Heroldo de Esperanto* 1 dec 1970; *La Praktiko* (sep):122-125.

---Surpapera organizo aŭ organizo surpapere? *La Suda Stelo* 3:17.

1969

---La Biblio kaj la okcidenta historiista tradicio. *Biblia Revuo*, 5:91-100.

---Kia estas soneto? *British Esperantist* 64:39-40.

---International Communication and Esperanto. *Research in Education* 4/12:18. (Resumo de prelego ĉe Elizabethtown College, Pensilvanio)

---La signifo de la Deklaracio de Tyresö. *Esperanto* 64:153.

---La Esperanto-junularo, raciaj internaciistoj. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 7 (feb):5. (Represita en *Koncize* 3/2:4, *La Suda Stelo* 1/1969, *Esperanto en Skotlando* printempo 1969, *Franca Esperantisto* jul-okt 1969, *La Espero* maj-jun 1969).

---Letero de gvidanto. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 8 (apr):5.

---Recenzo de Geoffrey H. Sutton, *Konciza historio pri la kornvala lingvo kaj ĝia literaturo*. *Esperanto* 64:172.

---Gandhi kaj Machiavelli. *Heroldo de Esperanto* 45 (16 dec):3. (Mallongigo de la festparolado, Internacia Junulara Kongreso, Tyresö, Svedio)

---Pri konduto dum kongresoj. *Heroldo de Esperanto* 45 (26 nov):3.

---La vera internaciismo. *Impulso* 2 (apr-jun):4-5.

---Ĉu vi estas vera internaciisto? *JEN-Bulteno* 1:11-13.

---Kia la junularo? *Kial Ne?* 46 (nov):13-14.

---Inaŭgura parolado de la 25-a Internacia Junulara Kongreso. *Novaĵoj / Nouvelles / News* 10 (aŭg). (Represita en *Kvakera Esperantisto* aŭtuno 1969, *Kontakto* 4/1969, *La Espero* sep-okt 1969 [en la sveda]; Ĉerpoj en *Perspektivo* 13-14/1969-70, *Heroldo de Esperanto* 16 dec 69, *Sennaciulo* dec 1969, *Gepatra Bulteno* jul-dec 1969, *Svisa Espero* nov 1969)

---Juneco kaj junuleco. *La Praktiko*. 33:172.

1968

---Code or Culture: The Case of Esperanto. *Era* (University of Pennsylvania), 4/2:5-21.

---Poezio kaj la angla Renesanco. *Nica Litereatura Revuo* 14:148-52.

---Kontinueco kaj homkapabloj inter la junularo. *Heroldo de Esperanto* 44 (16 okt):1,3.

1967

---Esperanto Literature since the War. *International PEN Bulletin*, 18/2:49-51.

1966/67

---Language Problems in International Relations: A Select Bibliography (3). *International Language Review* 14/48-49:12-17.

1966

---Language Problems in International Relations: A Select Bibliography (2). *International Language Review* 13/46-47:26-31.

---*Shakespeare in Esperanto 1884-1965: A Bibliography*. Rotterdam: Centre for Research and Documentation on the World Language Problem.

---Lakeo de Babelo, de Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* (jan-feb). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

1965/66

---Language Problems in International Relations: A Select Bibliography (1). *International Language Review* 13/44-45:25-30.

1964

---William Shakespeare, el Stratford. *Esperanto* 57: 66-68.

---1964. Esperanto. *International Associations* 12:748.

---Lingvoj en Afriko: laikula vidpunkto. *Esperanto* 57:102-105. (Kun posta polemiko, 57:164-165, 206-207)

---La serĉo por nova idealo. *Esperanto* 57:1.

---Kelkaj vortoj de la redaktoro. *Kontakto* 4:15.

---Kelkaj vortoj de la redaktoro. *Kontakto* 2:15.

---Letero al nekonata amiko. *HEJS-Bulteno* majo-junio, 4-7.

---La lingva Kaoso aŭ Kio *ne* mankas. *JEN-Bulteno* majo-junio, 32-34. (ps. Mandragoro)

---En la lando de la blinduloj unuokululo reĝas. *JEN-Bulteno* majo-junio, 22-25, 28-31, 47.

---Post jaro de inciato, jaro de burĝono. *North American Esperanto Review* (feb):6-7.

---Young Esperantists Meet. *Youth and Freedom* 6/1-2:29-30.

1963

---La Esperanta junularo kaj la lernejoj. *North American Esperanto Review* (nov-dec):188-189.

---(Kampanjo Jaro de la Junularo). *North American Esperanto Review* (majo):56.

- La dinamiko de la junulara movado. *Esperanto* 56:104-105.
- Jaro de la Junularo en la Esperanto-Movado. *Jarlibro de UEA, Unua Parto*. Rotterdam: Universala Esperanto-Asocio. 7-8.
- 1963 – Jaro de la Junularo: Ĉu tio vere gravas? *JEN-Bulteno*, 7 mar.
- Kontakto*, ankoraŭ nova sukceso en la Jaro de la Junularo. *Kontakto* 1:1
- (Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (mar-apr).
- Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* (mar-apr). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)
- La brita registaro kaj la rajto libere vojaĝi. *Kial Ne?* (nov-dec).
- Fabela babilo, de Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* (nov-dec). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)
- (Pri Junularo Esperantista de Nordameriko). *North American Esperanto Review* (mar-apr):42.
- Jaro de la Junularo. *North American Esperanto Review* (mar-apr):41.
- Letero el Usono. *Kristana Alvoko*.
- Esperantists in Bulgaria. *Western Morning News* (11 sep):4

1962

- (Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (jan-feb).
- (Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (jan-feb).
- B.B. la B*bilo, de Doktoro Mizantropo. *Kial Ne?* (mar-apr). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)
- Pliaktivigo kostas. *Tamen* 11-12:15.

1961

- (red.) *17th Congress of the World Organisation of Young Esperantista, Wokingham, Berkshire, 12-19 August 1961*. Londono: JEB.
- Parolas la prezidanto de LKK. *Kongresa Libro, 17-a IJK de TEJO, Wokingham*.
- Frederick Delius, disĉiplo de la belo. *Esperanto* 54:105-106.
- Kelkaj pensoj pri Kalocsay. *Nica Literatura Revuo*, 38:58-63.

---La Junularo Esperantista Brita: Kiel ŝanĝi la mondon en ses lecionoj, aŭ Utopio por la homamaso. *British Esperantist*. 56:176.

---Recenzo, Drago Kralj, *Kvar prelegoj pri Esperanta literaturo*. *Kial Ne?* (mar-apr).

---Recenzo, Poul Thorsen, *Pluk*. *Kial Ne?* (mar-apr). (ps. Mandragoro)

---The British Esperantist, de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* (mar-apr) (kolektiva ps.)

---Balbuta babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* (jul-aŭg). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

---La sekretario parolas: pri JEB kaj ĝia agado. *Kial Ne?* (jul-aŭg).

---(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (jan-feb).

---(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (jan-feb).

---Babela babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* (jan-feb). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

---Babela b*bilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* (jan-feb). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

---(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (mar-apr).

---(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (maj-jun).

---(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (maj-jun).

---(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (jul-aŭg).

---La marknabino de Zenor. *Kial Ne?* (sep-okt).

---Du kongresoj. *Kial Ne?* (sep-okt)

---(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (sep-okt).

---(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (sep-okt).

---Babela babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* (sep-okt). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

---(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (nov-dec).

---(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (nov-dec).

---La unua talpo. *Kial Ne?* (nov-dec).

---Recenzo de Jonathan Swift, *Liliputo: Unua vojaĝo de Gulivero*. *Kial Ne?* (nov-dec).

---Kristnasko, sezono de donacoj. *Kial Ne?* (nov-dec).

---Recenzo, 12 infanlibretoj eldonitaj de Esperantaj Francaj Eldonoj. *Kial Ne?* (nov-dec).

---Cambridge. *Kial Ne?* (mar-apr).

1960

---Babela babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* (jan-feb). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

---Recenzo de Reto Rossetti, *Pinta kraĵono* (La Laguna: Régulo).

---Nia diligenta kolegaro: trarigardo de la esperantistaj junulargazetoj. *Kial Ne?* (majo-junio):5-7.

---Ni prezentas ... Doktoron Mizantropon. *Kial Ne?* (jul-aŭg). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

---Harrogate and Us and That Newspaper. *Kial Ne?* (jul-aŭg).

---Babela babilo de d-ro Mizantropo. *Kial Ne?* (sep-okt). (kolektiva ps. Doktoro Mizantropo)

---(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (jan-feb).

---(Ĉefartikolo anglalingva). *Kial Ne?* (sep-okt).

---(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (sep-okt).

---(Ĉefartikolo esperantlingva). *Kial Ne?* (nov-dec).

---Rotterdam 1960. *Kial Ne?* (nov-dec).

3 Kelkaj elektitaj anglaj titoloj de Humphrey Tonkin

2003 *Language and Society*. Issues in Global Education 178. New York: American Forum for Global Education, 24pp.

2003. (ed.) *Language in the Twenty-First Century*. Amsterdam: Benjamins, 209pp. [with Timothy Reagan]

1989. (ed.) *Language in Religion*. Papers of the Center for Research and Documentation on World Language Problems, vol. 1. Lanham, MD: University Press of America. 121pp. (with Allison Armstrong Keef).

1989. *The Faerie Queene*. Unwin Critical Library. London: Unwin Hyman. 282pp.

1981. *The World in the Curriculum: Curricular Strategies for the 21st Century*. New Rochelle: Change Magazine Press. 262pp. (with Jane Edwards).

1972. *Spenser's Courteous Pastoral: Book Six of The Faerie Queene*. Oxford: Clarendon Press. 328pp.

1971. *Sir Walter Raleigh*. Elizabethan Bibliographies Supplements. London: Nether Press. 79pp.

4 Biografio de Humphrey Tonkin

Humphrey Tonkin estas Universitata Profesoro pri Humanistiko kaj Emerita Prezidanto de la Universitato de Hartford, Usono.

Li venis al la universitato kiel prezidanto en 1989 kaj retiriĝis el tiu posteno jardekon poste, por dediĉi sin al esplorado kaj instruado.

Dum 1998-99 li estis gastesploristo ĉe la Universitato Yale. Antaŭ la transiro al Hartford li estis prezidanto de la Kolegio Potsdam de la Ŝtata Universitato de Novjorkio (1983).

Antaŭ tio li estis docento kaj poste profesoro pri angla literaturo ĉe la Universitato de Pensilvanio, kie li ankaŭ je diversaj stadioj rolis kiel asista vicprezidanto pri subdiplomaj studoj (kun respondeco pri ĝisfunda revizio de la studprogramoj de la universitato), estro de la Kolegio Stouffer ĉe la universitato, kunordiganto de internaciaj programoj, kaj direktoro de unuajaraj studoj en la angla.

Li ricevis la Premion Lindback pro elstara lekciado en 1970 kaj la stipendion Guggenheim en 1974, pro kiu li pasigis jaron kiel gastesploristo ĉe la Oksforda Universitato. Li estis gastprofesoro pri angla kaj kompara literaturo ĉe la Universitato Columbia, Novjorko en 1980-81.

Kiel prezidanto de la Universitato de Hartford li aparte forte laboris por altigi la intelektan kaj sciencon reputacion de la universitato.

Li organizis la aliĝon de plia kolegio al la universitato, li fondis novan kolegion por dumviva klerigado (www.uhpresidentscollege.org), formis novajn ligojn kun la urbaj instancoj de Hartford (inkluzive la Programon de Stipendiitoj Hartford), intensigis la internaciajn kontaktojn de la universitato, signife kreskigis ĝian kapitalon kaj lanĉis kapitalan kampanjon.

En la Esperanto-movado, li estis dum dek jaroj estrarano de TEJO (Tutmonda Esperantista Junulara Organizo) kaj prezidis tiun organizaĵon de 1969 ĝis 1971.

Li organizis la Internacian Junularan Kongreson en Britio en 1961. De 1974 ĝis 1980 kaj de 1986 ĝis 1989 li estis prezidanto de Universala Esperanto-Asocio (www.uea.org).

De 1980 ĝis 1986 kaj denove ekde 2001 li estas vicprezidanto de tiu asocio. Dum sia prezidanteco li gvidis la procedon, per kiu UEA akceptis novan statuton, li intensigis la kontaktojn kun UN kaj Unesko (kio rezultigis plialtigon de la nivelo de konsultaj rilatoj kaj rezolucion de Unesko apogan al la laboro de UEA), kaj li repacigis kaj restabiligis la Asocion post malfacila organiza kaj financa periodo.

Li estas ankaŭ membro de la Akademio de Esperanto kaj profesoro de la Akademio Internacia de la Sciencoj Sanmarino.

Li prelegis en multaj landoj pri literaturo, internaciaj studoj, Esperanto kaj aliaj temoj.

Inter liaj anglalingvaj verkoj estas libroj pri la poezio de Edmund Spenser kaj multaj sciencaj artikoloj. Li redaktis kaj tradukis en la anglan librojn de Pierre Janton (*Esperanto: Language, Literature and Community* 1993), A.A.Milne (*Winnie-la-Pu* 1972) kaj Tivadar Soros (*Maskerado* 2000, eldonita en Usono kiel *Masquerade* 2001).

En Esperanto li redaktis la libron de Soros, *Maskerado* (2001), tradukis la verkon de Shakespeare *Henriko Kvina* (2003), kaj abunde verkis artikolojn, antaŭparolojn k.s.

En la angla li ankaŭ verkis, kun sia edzino d-rino Jane Edwards, *The World in the Curriculum* (1981) pri internacia edukado, kaj li redaktis plurajn kolektojn de artikoloj kaj konferencaj aktoj, plej laste, en 2003, *Language in the 21st Century*, kun Timothy Reagan.

Li estas bibliografo por Modern Language Association kaj respondecas kune kun d-ro Detlev Blanke pri ties registrado de novaj eldonaĵoj pri Esperanto kaj interlingvistiko.

Li estas redaktoro kun prof. Probal DaŜgupto de la revuo “Language Problems and Language Planning” (www.benjamins.com/jbp)

Kiel Universitata Profesoro li lekcias pri Shakespeare por la angla fako kaj la teatra fako de la universitato, kaj pri lingvo kaj socio por la fako pri fremdaj lingvoj.

Kiel pledanto pri internacia kunlaborado kaj internaciaj studoj, d-ro Tonkin estis (1998-2003) estrarano de la Kanada Komisiono Fulbright (www.fulbright.ca/) Li estas estrarano de la Usona Forumo pri Tutmonda Edukado (www.globaled.org) kaj estrarano de World Learning (Monda Lernado) (www.worldlearning.org).

De 1974 li estas direktoro de la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvo-Problemoj (www.esperantic.org/ced) Li estas ankaŭ prezidanto de Esperantic Studies Foundation (www.esperantic.org) kiu faras kaj subvencias esplorojn pri internaciaj lingvaj demandoj.

Li estas eksprezidanto de CIES, la Konsilio por Internacia Interŝanĝo de Universitatoj (kiu administras la Programon Fulbright por profesoroj), la Internacia Partneraĵo por Servolernado (kiu subtenas la kunligon de socia servado kaj universitataj studoj), kaj la Komisiono pri Internacia Edukado de la Usona Konsilio pri Edukado. Nuntempe li gvidas por la Partnership for service-learning and leadership (Monda asocio de universitatoj, kolegioj kaj neregistaraj organizaĵoj) (www.ipsl.org/) ties fakon pri esplorado kaj programoj. Li estas ankaŭ eksprezidanto de la Internacia Societo Spenser (www.english.cam.ac.uk/spenser/society/history.htm) kaj la Fondumo Zamenhof Pollando.

En Potsdam li kunfondis Northern Advanced Technologies Corp. kaj Northern Technology Council, kiuj estis lokaj organizaĵoj pri ekonomia evoluigo. Dum pluraj jaroj li estis estrarano de asekura kompanio GroupAmerica.

Li estas iama estrarano de la Simfonia Orkestro de Hartford, la regiona konsilio pri belarto, kaj la regiona Konsilio pri Mondaj Aferoj (World Affairs Council); kaj li estas konsiliano de la Usona Lernejo por Surduuloj (American School for the Deaf), Hartforda Hospitalo, la Seminario de Hartford, kaj la urba biblioteko.

Inter la diversaj honoroj, kiujn li ricevis, estas premioj pro lia kontribuo al la urbo Hartford, lia laboro por homaj rajtoj, kaj lia agado pri dumviva edukado.

Li ankaŭ ricevis honoran doktorecon de la Universitato de Hartford en 1999. Li estas diplomito de la Kembriĝa Universitato kaj ricevis magistrajn kaj doktorajn diplomojn de la Universitato Harvard.

Li estas civitano de Britio kaj de Usono.

[Redakto-fino: novembro 2003]

**Eldonas: Centro de Esploro kaj Dokumentado pri la Monda Lingvo-Problemo (CED) ĉe UEA, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederl. www.esperantic.org
Redaktas: Detlev Blanke, Otto-Nagel-Str. 110, DE-12683 Berlin, tel.: ++ 49-30-54 12 633, fakso: ++ 49-30-54 56 742, dblanke.gil@snafu.de. Mendojn oni direktu nur al UEA, kontribuojn nur al la redaktoro, per retroŝto aŭ sur diskedo. Artikoloj sen indiko pri aŭtoreco estas de la redaktoro. Represo kun fontindiko permesata. Bv. sendi pruvekzempleron. Bibliografiatas ĉefe viditaj materialoj. Bv. sendi ilin al la redaktoro.**